

Wykaz czasopism naukowych a stypendium rektora

Chcąc nagrodzić najlepszych studentów co roku uszczegóławiamy kryteria przyznawania stypendium rektora. Dobrze byłoby móc rozpisać wszystko, ale w praktyce ocieramy się coraz częściej o swoisty węzeł gordyjski. A rozwiązanie musi być proste i sprawiedliwe!

Jacek Pakuła 20 listopada 2023

Zgodnie z art. 95 ust. 1 pkt 2 PSWiN, uczelniany regulamin świadczeń dla studentów określa m.in. szczegółowe kryteria i tryb przyznawania świadczeń, w tym stypendium rektora. Przesłankami do przyznania tego stypendium są: 1) wyróżniające wyniki w nauce, 2) osiągnięcia naukowe, 3) osiągnięcia artystyczne lub 4) osiągnięcia sportowe we współzawodnictwie co najmniej na poziomie krajowym.

Do osiągnięć naukowych zaliczają się w szczególności udział w konferencji w roli prelegenta oraz autorstwo publikacji naukowej. Nie wyklucza to innego rodzaju aktywności naukowej, jak np. sesja posterowa, grant, czy wykład w ramach festiwalu nauki. W zakresie punktowania tekstów naukowych publikowanych na łamach czasopism naukowych można wyróżnić 3 główne modele:

1. uczelnia przyjmuje własny, jednolity, system punktowania, np. wszystkie artykuły opublikowane w czasopiśmie naukowym otrzymują np. 20 punktów;
2. uczelnia odwołuje się do wykazu czasopism naukowych, ogłaszanego przez ministra właściwego do spraw nauki i szkolnictwa wyższego;
3. uczelnia przyznaje punkty na podstawie wykazu czasopism naukowych, z tym zastrzeżeniem, że artykuły w czasopismach afiliowanych przy uczelni mają podwójną liczbę punktów, albo po prostu 200.

W praktyce coraz częściej sięgamy po punkty z wykazu, chcąc oceniać dorobek studentów. Opublikowanie [komunikatu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 3 listopada 2023 r.](#) o zmianie i sprostowaniu komunikatu w sprawie wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych nakazuje zadać pytanie o ewentualny wpływ na punktowanie osiągnięć studentów?

Dla porządku należy wskazać, że w przypadku regulaminów świadczeń dla studentów, które nie zawierają odwołania do wykazu, a stosują ww. model nr 1, ani nowy komunikat, ani kolejny komunikat o sprostowaniu nie zmienia za wiele.

W przypadku jednak uczelni, które swoją ocenę opierają na wykazie, kluczowe znaczenia ma sposób odwołania zawarty w regulaminie. Można wskazać na dwa modele:

1. odwołanie konkretne - punkty przyznaje się zgodnie z [komunikatem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 17 lipca 2023 r. w sprawie wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych](#).
2. odwołanie ogólnie - punkty przyznaje się zgodnie z wykazem czasopism naukowych sporządzonych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki;

Posiłkowanie się odwołaniem konkretnym oznacza, że opublikowanie zupełnie nowego wykazu jest bez znaczenia dla oceny. Przykładowo, regulamin świadczeń dla studentów odsyła do [komunikatu z dnia 1 grudnia 2021 r.](#) Stosujemy więc punktację zawartą w tym wykazie, chyba że regulamin zostanie znowelizowany. Tak się zresztą często dzieje. Minister publikuje zupełnie nowy wykaz, w którym uwzględnia nowe tytuły i często również wyższą punktację, a w ślad za tym również nasze regulaminy są aktualizowane.

Innym zagadnieniem jest problematyka zmiany wykazu, do którego odsyłamy w regulaminie. Przykładowo, punkty przyznaje się

zgodnie z komunikatem z dnia 17 lipca 2023 r. To ostatni komunikat, który miał zastosowanie podczas akcji stypendialnej 2023/2024. Natomiast wspomniany powyżej komunikat z dnia 3 listopada 2023 r. stanowi o zmianie i sprostowaniu wykazu z dnia 17 lipca 2023 r.

Pojawia się pytanie, czy zastosowanie powinien mieć komunikat z 17 lipca, czy należy również uwzględnić komunikat o sprostowaniu z 3 listopada?

Zgodnie z art. 7 Kpa, organy stoją na straży praworządności, podejmują wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli. Warto posłużyć się prostym przykładem:

Rektor ogłasza termin do złożenia wniosku o stypendium rektora - do 25 października 2023 r. Studenci składają wnioski w różnych terminach, najczęściej między 1 a 25. Komisja I instancji zbiera się 8 listopada 2023 r., natomiast posiedzenie Odwoławczej Komisji Stypendialnej przewidziano na 10 grudnia 2023 r. Student wykazał autorstwo artykułu opublikowanego na łamach renomowanego czasopisma Państwo i Prawo. Zgodnie z wykazem lipcowym taki artykuł wart jest 100 punktów; natomiast korekta listopadowa przyznaje 140 punktów.

Teraz zaczynają się rozważania. Student we wniosku wpisał 100 punktów, zgodnie z obowiązującym wtedy wykazem (na dzień złożenia wniosku); Komisja I instancji skoro zbiera się 8 listopada, już po ogłoszeniu korekty wykazu, to powinna przyznać 140 punktów. A co gdyby Komisja I instancji zebrała się 2 listopada? Przyznałaby 100 punktów (data orzekania), a student złożyłby odwołanie - i Odwoławcza Komisja Stypendialna powinna uwzględnić zmianę i przyznać 140 punktów. Stypendium rektora jest limitowane (do 10%) i każda zmiana w ramach odwołania może oznaczać konieczność zapewnienia dodatkowych środków (art. 412 ust. 3 PSWiN). Ważne więc dochowanie należytej staranności, aby zminimalizować ryzyko błędu.

Gdyby chcieć zawiązać swoisty węzeł gordyjski to można dodać do naszych rozważań jeszcze coś - często przecież w regulaminach wprowadza się limit osiągnięć, np. 2 konferencje, 2 artykuły, mimo że student brał udział w 10 konferencjach i napisał 10 artykułów, ma podać tylko dwa osiągnięcia. Powinien kierować się punktami, czyli pierwotnie pominie osiągnięcia z małą liczbą punktów, ale co gdy na skutek zmiany wykazu nastąpi wysyp punktów? Różny jest przebieg postępowania w przedmiocie przyznania stypendium rektora, tak jak różne są wnioski. Teoretycznie może się zdarzyć, że student złożył wniosek bez podpisu, organ wezwał go, już po opublikowaniu korekty wykazu, do uzupełnienia braku i student jednocześnie zwrócił się z prośbą o aktualizację swojego wniosku przez wpisanie artykułu za 140 punktów. Możliwe jest i takie zachowanie, że student wpisał artykuł, ale nie udokumentował tego osiągnięcia, więc wezwany przez organ składa kserokopię/skan artykułu i kolejne pytania - ile punktów przyznać? Jeśli złożył wniosek odpowiednio wcześniej, na początku października, to wezwanie do uzupełnienia braków też raczej odebrał wcześniej niż ten student, który aplikuje o stypendium dosłownie 25 października. Stanów faktycznych można podawać dużo więcej, pytań nie brakuje.

Czas jednak przeciąć węzeł gordyjski. Rozwiązanie ma być proste i sprawiedliwe.

Przyjmuje się, że stypendium rektora przyznawanie jest w postępowaniu konkursowym. Oznacza to, że warunki tego konkursu określa uczelnia. Elementem konkursu jest m.in. termin do złożenia wniosku o stypendium i w przypadku stypendium rektora jest to termin procesowy. Istotą konkursu polega na zebraniu możliwie jak największej liczby wniosków w jednym miejscu i czasie oraz dokonanie wyboru najlepszych z najlepszych. Dopuszczalne jest również postanowienie, że ocenia się, zarówno na etapie I, jak i II instancji, tylko osiągnięcia zgłoszone w określonym terminie (w naszym przykładzie wnioski o stypendium rektora należy składać do 25 października).

Co do wykazu i problemów intertemporalnych - w regulaminie świadczeń dla studentów należy zawrzeć postanowienie, że punkty przyznaje się zgodnie z wykazem, obowiązującym w ostatnim dniu składania wniosków o stypendium rektora (w naszym przykładzie - 25 października). W ten sposób odpadają nam rozbieżności między I a II instancją. Nie ma również ryzyka, że inna będzie pozycja studentów składających i uzupełniających wnioski w różnych terminach.

Z przyjemnością informujemy, że przygotowaliśmy również ofertę webinarów, która obejmuje spotkania płatne, w okresie grudzień 2023 - luty 2024. Dodatkowe informacje można znaleźć na stronie [Instytutu Prawa Szkolnictwa Wyższego i Nauki - w zakładce Webinarzy](#).

Blog pt. Pomoc materialna dla studentów jest częścią zadania publicznego współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji i Nauki otrzymanych w 2023 r. w ramach konkursu „Organizowanie i animowanie działań na rzecz środowiska akademickiego”.

Minister
Edukacji i Nauki

Ministerstwo
Edukacji i Nauki
